Cum sunteți priviți de localnici, ca oameni care vă trăiți credința? Se poate face misiune și în rândul nemților?

Poporul german este unul educat în spiritul respectului reciproc. Ne respectă ca și credincioși, ne respectă ca și clerici și niciodată nu am fost blamați pentru credința noastră. Mulți dintre ei sunt impresionați de bogăția și frumusețile Ortodoxiei. Preoții catolici sunt foarte deschiși spre dialog și binevoitori cu comunitățile de români, dovadă stând și faptul că pentru multe dintre bisericile în care slujim, nu percep chirie, iar acolo unde se percep chirii, acestea sunt modice. Sunt preoți care reușesc să facă misiune în rândul nemților. Unul dintre ei este Ieromonahul Chiril, consilier în cadrul Arhiepiscopiei Germaniei, preot care o dată pe lună săvârșește Sfânta Liturghie în limba germană pentru enoriașii nemți interesați de Ortodoxie. La această Sf. Liturghie participă aproximativ 30-40 de persoane, dintre care câțiva s-au convertit.

Aveți un gând de pus la inima noastră despre frații mulți care trăiesc în alte țări?

Fiecare dintre noi, cei ce trăim departe de țară, purtăm în suflet o emoție sfântă atunci când ne gândim la țara noastră și la voi, frații noștri. De aceea vă îndemnăm pe toți să vă rugați pentru noi, ca într-o bună zi să se milostivească Dumnezeu și să ne reunim cu toții în țara noastră mamă, România. Așa să ne ajute Dumnezeu!



ANUNȚURI

• Biserica își pune acoperământ nou, ca o mireasă care se gătește de întâlnirea cu Mirele său, din Noaptea Învierii. O echipă de maramureșeni cu experiență în acest fel de lucrări (peste 190 de biserici acoperite) se ostenesc în aceste săptămâni la necesara îmbrăcare din nou cu șindrilă a Bisericuței.

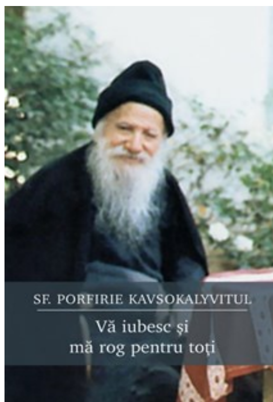
• Suntem chemați prin privegheri săptămânale, dar și prin gândul de fiecare zi, să înmulțim rugăciunile în această perioadă în care mai mulți frați au luat crucea bolii și a izolării, neuitând a-i pomeni și pe cei care îi ajută (familiile lor, medici, asistente).



LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

Sf. Porfirie

Vă iubesc și mă rog pentru toți



Sf. Porfirie este un fenomen unic în istoria Bisericii nu doar pentru harismele neobișnuite, asceza tăinuită sau dragostea nemărginită, ci mai ales pentru învățătura sa nemaiîntâlnită. Alungă de la noi frica de pedeapsă și iad, făcând din Hristos prietenul, fratele nostru... Ne sfătuiește să nesocotim patimile, să nu ne preocupe sinele cel rău, ci cel bun, să ne dăruim din tot sufletul, cu sârg, iubirii lui Hristos, îndreptându ne astfel spre o sfințire nesângeroasă, ca în felul acesta nevoința, cu totul de trebuință, să se săvârșească acum din iubire, din recunoștință față de Dumnezeu.

ȘTIRI

Mănăstirea Pătrăuți a fost redeschisă după mai bine de două secole. În Duminica Sfintei Cruci, PS Damaschin Dorneanul a prezentat-o pe noua stareță a așezământului monahal și a oficiat Sfânta Liturghie. Ctitorie a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare în 1487, Mănăstirea Pătrăuți—cea mai veche mănăstire de maici din Moldova—a fost desființată de Imperiul Austriac la începutul secolului al XIX-lea, devenind biserică de mir. Locașul de cult, cu o valoare arhitecturală și iconografică deosebită, a fost scos din anonimat în mare parte datorită preotului Gabriel Herea, care a slujit la Pătrăuți din toamna anului 2003, și datorită căruia s-au demarat ample lucrări de restaurare a picturii interioare, care este în mare parte păstrată, și a fragmentelor de pictură exterioară.(*basilica.ro*)

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

Numărul 14 (XXXIII) 11 aprilie 2021



MAXIMINA

☩ *Foaie ortodoxă pentru suflet*



SCARA

Urcuș duhovnicesc la îndemâna tuturor

Cuvânt al Sf. Teofan Zăvorâtul

Noi, mirenii, putem străbate treptele Scării în altă formă decât cea monahală, dar cu aceeași putere.



Pentru ca nu cumva careva, după ce s-a ostenit puțin în săvârșirea binelui sau a dus o vreme viață creștinească, să creadă că a făcut deja totul sau că a ajuns departe în calea spre desăvârșire, fiecăruia dintre noi i se aduce aminte de Sf. Ioan Scărarul, așa încât, amintindu-ne de el, să ne zugrăvim în minte sfânta lui Scară și, măsurând cu ea ostenelile noastre, să putem hotărnici mai limpede cât din cale am străbătut și cât ne-a mai rămas.

E ușor pentru oricine să bage de seamă că au fost trei trepte de căpetenie în viața Sf. Ioan Scărarul: **părăsirea lumii** și a tuturor nădejdilor ei; ostenelile **ascultării**, după voia îndrumătorului; și **liniștirea** [isihia], care l-a făcut vrednic de harismele dumnezeiești și de călăuzirea cu dumnezeiască înțelepciune a altora, prin scrierea *Scării*, unde a zugrăvit chipul vieții creștine desăvârșite, pe care el însuși o străbătuse și care i se întipărise, prin harul lui Dumnezeu, în inimă.

Să nu gândească cineva: *„Asta e viața de călugăr-pustnic, dar noi suntem mireni, trăim în societate, între oameni: cum putem adapta viața Sfântului Ioan la noi? Chiar dacă ar vrea cineva să îi urmeze pilda, nu va putea, fiindcă noi ne aflăm în cu totul alte circumstanțe“*. Să știți, fraților, că puterea nu e în formă. Noi nu putem străbate cele trei trepte arătate în felul în care au fost ele străbătute de către Sf. Ioan și sunt străbătute de către toți ne-mirenii; dar le putem străbate așa cum pot fi ele străbătute în lume, trăind între mireni: *în altă formă, dar cu aceeași putere*.

Ceea ce este la Sf. Ioan părăsirea lumii și retragerea în Mănăstirea Sinaiului, aceea este la noi **părăsirea vieții păcătoase și pătimașe și întoarcerea minții și inimii spre a face pe placul lui Dumnezeu**: fiindcă lumea este chip al vieții pătimașe și păcătoase, iar mănăstirea este simbol al vieții îmbunătățite. Cel ce părăsește pă-



Sf. Ier. Calinic de la Cernica (†11 aprilie 1868)

A ctitorit Schitul Frăsinei, unde a rânduit regula de viețuire athonită. A ridicat în total 7 biserici și 3 paraclise. A fost un iubitor al literaturii, a scris: versuri, o cronică, istoria Mănăstirii Cernica și îndreptare duhovnicești. Mărturii contemporane atestă că sfântul avea darul tămăduirii de boli, al cunoașterii gândurilor și al unor evenimente din viitor.

„Starețul este inima tuturor inimilor care îl caută și îi cer sfat și mângâiere. El este calea spre desăvârșire a tuturor sufletelor credincioase din jurul său.”
„Călugărul, oriunde va merge și oricât bine va găsi, tot nu este ca unde și-a pus metania, fiindcă inima lui nu este în pace.”
„Trebuie să avem mare grijă când intrăm în Sfânta Biserică sau în Sfântul Altar, că acolo este Însuși Domnul nostru Isus Hristos de față în Sfintele Taine.”
„A învăța pe oameni să se iubească între dânșii, să-și iubească patria, să jertfească orice interes pentru fericirea ei viitoare, care este pentru voi și pentru copii voștri, este datoria noastră.”

catul și ia hotărârea de a trăi în sfințenie, acela face același lucru ca cel ce părăsește lumea și intră în mănăstire. Dacă în acest post v-ați pocăit fără fățărnicie și ați luat hotărârea de a nu-L mai răni pe Dumnezeu cu păcatele voastre, iată că v-ați făcut următori ai Sfântului Ioan în părăsirea de către el a lumii și retragerea în mănăstirea din Sinai. Rămâne doar să fiți statornici în această hotărâre și în împlinirea cerințelor ei, și vă veți face următori ai lui și în cea de-a doua treaptă a urcării lui spre desăvârșire.

Pe cea de-a doua treaptă, în mănăstire, Sf. Ioan a purtat osteneala ascultării sub povățuirea unui stareț-îndrumător. În felul de viață pe care îl ducem noi, în ce trebuie să conste această ascultare? În **împlinirea poruncilor** care hotărnicesc felul de viață al fiecăruia dintre noi ca familist, ca membru al societății civile și ca fiu al Bisericii. Fă ceea ce îți spun poruncile, și vei fi un bun ascultător. Ești slugă? Împlinește poruncile pentru slugi. Ești tată sau mamă? Împlinește poruncile pentru părinți. Ești fiu? Împlinește poruncile pentru fii. Ești judecător? Împlinește poruncile privitoare la dreapta judecată. Ești negustor? Negustorește așa cum e porunca. Rânduiala statului cere ceva? Împlinește. Și tot ce poruncește Sfânta Biserică să împlinești, de la cel mai mic lucru la cel mai mare. Toate acestea alcătuiesc ascultarea cea mântuitoare, când omul nu lucrează după voia sa, ci după cum este poruncit. Sf. Ioan a avut îndrumător. Cine sunt îndrumătorii voștri? Păstorii Bisericii. **Mergi, întreabă și ia învățătura de fiecare dată, și fă după povața lor.** Ei nu vă vor grăi voia lor, ci poruncile Evangheliei și rânduielile Sfintei Biserici. Iată: cel care în acest chip, părăsind păcatul, va începe să trăiască întru ostenelile facerii de bine și împlinirii poruncilor lui Dumnezeu în toate privințele vieții sale, sub călăuzirea păstorilor legiuiți, acela va fi următor al Sfântului Ioan în cea de-a doua treaptă a desăvârșirii lui.

În fine, cum să-i urmăm în liniștire? Iată cum. Ce este liniștirea? Privind dinafară, este îndepărtarea de toți și petrecerea în singurătate; iar lăuntric – este îndepărtarea oricărei împrăștieri a gândului și adunarea de sine înăuntrul inimii pentru a petrece acolo fără ieșire, doar înaintea feței Atotvăzătorului Dumnezeu. Liniștirea cea dinafară nu ne este la îndemână și la felul nostru de viață poate fi doar întâmplătoare; însă **liniștirea lăuntrică** ne e la îndemână. Pe aceasta să v-o și puneți ca rânduială, îngrijindu-vă în tot chipul a intra cât se poate de des în voi înșivă, în cămara voastră lăuntrică, și acolo să stați în singurătate doar înaintea lui Dumnezeu. Fie că sunteți acasă, fie că sunteți pe drum, la datorie sau în biserică, *încordați-vă pentru a nu ieși din inimă cu luarea-aminte și a nu rupe ochiul minții voastre de vederea feței lui Dumnezeu*: și veți fi sihaștri, altfel spus isihaști. Osteneala facerii de bine și a împlinirii poruncilor lui Dumnezeu smulge din firea noastră patimile și deprinderile păcătoase. **Atunci se naște dorul de a fi una cu Domnul. Așa începe liniștirea lăuntrică, ce este cu putință și pentru familiști.** Rămâne doar să vă continuați viața întru aceeași osteneală a facerii de bine, în tot chipul îngrijindu-vă și rugându-vă să fiți mai des în aceste stări, și căutând ca ceea ce se întâmplă din când în când să devină ceva neîntrerupt. Și așa va fi. Domnul nu va părăsi osteneala dragostei. Trebuie doar să înlăturăm din viața noastră tot ce poate strica această bună rânduială și stinge fericita căldură a liniștirii lăuntrice. Amin!

SCĂRI

trepte

coborâți o treaptă
priviți marea și-i respirați libertatea
briza se lipește de cuvintele tale
care încep să-i pătrundă în inimă

coborâți cele 30 de trepte
sufletele se deschid
al tău devine carte
al lui e încă peșteră
în care încearcă să-și ascundă patimile

se țese un covor din mărturisirile voastre
florile apărute vă mângâie genunchii
absorbiți cuvintele Lui
și răsar din voi cuvinte noi și calde
neștiute

începe urcarea
deși pare grea e tot mai lumină
bucuroși că balastul a rămas jos
observați că ați îmbătrânit
frumos



ai o scară?

- iată ai ajuns mai sus de nori
de unde poți pune orice întrebări

- oare de ce sunt aici?
cum fac să mă dau jos?
ai o scară?

- ți-ai zidit un orizont mai întâi
apoi zidind vertical
te-ai înălțat mult deasupra lui
nu te mai vezi din lume
toate cele de jos redevin origine
ascunzându-se-n materie
iar spiritele mari se ridică peste
nori

- nu mă păcălești – vreau o scară
ca apoi acolo jos
să-mi vindec rănile
să-mi construiesc cu temeinicie aripi
aripi de Duh

P.N.

„Pentru propovăduirea Evangheliei lui Hristos se merită orice jertfă.”

De vorbă cu diaconul Daniel Alb despre VIAȚA ÎN DIASPORĂ

Săptămânile trecute am avut bucuria de a ne reîntâlni cu protopsaltul nostru, Daniel Alb, și familia sa. Acum este diacon în Germania, unde locuiește de o vreme. L-am rugat să ne spună câteva lucruri despre viața de acolo, mai ales în ce privește Biserica.



De câtă vreme ați plecat în Germania cu familia și cum ați reușit să vă integrați acolo?

Am plecat din România, împreună cu soția și cei doi copii, în luna iulie 2018. Locuim în landul Bavaria la circa 65 km distanță de München. O parte din familia noastră muncea în Germania de câțiva ani și ei au fost cei care ne-au găsit un loc de muncă și o locuință. La scurt timp, după ce am ajuns în Germania, ne-am înregistrat la primărie, am început munca, copiii au fost înscriși la grădiniță și lucrurile au intrat pe un făgaș normal. Spre bucuria noastră, în localitatea în care locuim, am găsit o biserică catolică care găzduia o frumoasă comunitate de români creștini ortodocși. În rândul acestei comunități am întâlnit oameni minunați care ne-au primit cu multă dragoste în mijlocul lor și în scurtă vreme am legat prietenii. Totodată m-am implicat activ în cadrul acestei comunități prin aportul adus la strană, precum și prin dirijarea corului. Toate aceste aspecte ne-au facilitat integrarea în Germania.

Ce înseamnă a fi diacon și preot acolo? Vă plătește Biserica să puteți trăi?

Preotul care păstorește această comunitate de români, a apreciat lucrarea pe care am făcut-o în rândul comunității ortodoxe, despre care aminteam mai sus, și, la recomandarea sa, în luna octombrie a anului 2019, am fost hirotonit întru diacon, de către IPS Serafim Joantă, Mitropolitul Ortodox al Germaniei, Europei Centrale și de Nord. Bucuria a fost cu atât mai mare, întrucât hirotonia mea a culminat cu botezul celui de-al treilea copil al nostru. Astăzi slujesc într-un orășel din Bavaria, Altötting, un puternic centru de pelerinaj al Bisericii Catolice, care în condiții de normalitate, adună peste un milion de pelerini în fiecare an. Preoții catolici îl numesc: "Vaticanul Bavarez". Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Germaniei, Austriei și Luxemburgului cuprindea la 1.01.2019 un număr de 130 unități bisericești (106 parohii, 23 filii și o mănăstire), din care 109 în Germania, 20 în Austria și una în Luxemburg. Însă dezvoltarea Arhiepiscopiei noastre este una dinamică, mereu înființându-se parohii noi. Ca și clerici în diaspora, nu suntem remunerați de către instituția căreia îi aparținem. În schimb preoții își pot constitui un venit din contribuțiile lunare ale enoriașilor, dar acestea, în cele mai multe cazuri, nu sunt suficiente și astfel majoritatea clericilor sunt nevoiți să muncească pentru a-și întreține familia. Misiunea preoților din Germania nu este una tocmai ușoară, însă pentru propovăduirea Evangheliei lui Hristos se merită orice jertfă.

Cum este comunitatea românească de acolo, caută Biserica?

Misiunea Bisericii Ortodoxe Romane, aici în Germania este una extrem de rodnică. Atât Mitropolitul Serafim cât și Episcopul Vicar, Sofian Brașoveanul, se implică cu multă dăruire în lucrarea de propovăduire a Evangheliei pe aceste meleaguri. Există două centre bisericești puternice la Nürnberg și la München, acestea fiind construite în mare parte din donațiile enoriașilor. Acestor centre li se mai adaugă și alte biserici ortodoxe, construite tot din dragostea pe care oamenii o au față de credința strămoșească și față de valorile și tradițiile românești. Oamenii muncesc foarte mult în timpul săptămânii, iar slujba de duminică pot spune că este ca o oază de liniște și ca un izvor din care creștinii se adapă duhovnicește pentru o nouă săptămână. Credincioșii se spovedesc și se împărtășesc regulat. Impresionant este faptul că mulți dintre credincioși parcurg zeci de kilometri pentru a participa la Sf. Liturghie. Cunosc o familie care vine la Biserică de la o distanță de 120 km. Toată această jertfă a oamenilor cred că demonstrează dragostea lor pentru Hristos și totodată grija pentru suflet.

Ce probleme diferite față de aici întâmpină un tânăr care slujește lui Dumnezeu în Germania ?

Eu cred că cea mai mare problemă cu care se poate confrunta un tânăr care Îi slujește lui Dumnezeu în diaspora, este aceea că nu poate să-I dedice mai mult timp lui Dumnezeu. Ca și cleric pot să spun că sunt afectat de acest aspect, întrucât de multe ori simt nevoia să fiu în Biserică, la sărbători, la vecernii etc., dar nu pot pentru că în acest timp trebuie să muncesc.

Sf. Ierarh Pahomie de la Gledin

„Cel mai de seamă cărturar dintre clericii moldoveni din acel timp” (N. Iorga)

(†14 aprilie 1724)



Satul Gledin din județul Bistrița-Năsăud este atestat documentar încă din secolul al XIV-lea, fiind una dintre localitățile care apărau hotarele principatului Transilvaniei. Aici, în familia preotului Eftimie Penciu, vede lumina zilei aproximativ în anul 1660, viitorul ierarh Pahomie, căruia i-au pus numele la botez Petru. Deși există puține informații despre copilăria sfântului, se știe totuși că familia preotului Eftimie avea aplecare spre carte, acesta învățându-l pe Petru să citească, folosindu-se de Sf. Scriptură și de scrierile Sf. Părinți, fiindcă era *„iubitor de Hristos și doritor de viață pustnicească încă din tinerețile lui”*. La 26 de ani, este tuns monah în obștea mănăstirii Neamț din Moldova, cu numele Pahomie. Nu este singulară trecerea munților Carpați de către tânărul Petru. În jurul anului 1700, din pricina prigoanei religioase ce se intensificase în Ardeal și care a culminat cu impunerea forțată a greco-catolicismului în rândul multor obști de români, o parte dintre aceștia au preferat să găsească refugiu și liniște duhovnicească în celelalte pământuri românești.

După ce viața sa a început să strălucească între monahii obștii, a fost ales stareț al Neamțului. El a avut în vedere în primul rând reînnoirea vieții duhovnicești a monahilor, rânduind spovedanie deasă și participarea la toate slujbele zilnice. Sunt ani în care nu numai gospodărirea și conducerea mănăstirii îi vor ocupa timpul, dar și citirea cărților duhovnicești, pe care le adună în număr mare în biblioteca mănăstirii.

În 1704 a pornit spre Ucraina, dornic să-i cerceteze pe părinții îmbunătățiți de acolo. Ajuns la Lavra Pecerska, a zăbovit 2 ani, timp în care și-a întărit dorul de viață pustnicească. În acei ani a avut o întâlnire care îi va marca viitorul. A mers la Cernigov să-l întâlnească pe **Sf. Dimitrie**, viitor episcop **al Rostovului**, ale cărui scrieri le citise și pe care îl știa a fi omul lui Dumnezeu. Sf. Dimitrie l-a primit și l-a așezat la masă, împreună cu alți oaspeți, iar la sfârșit i-a dăruit o carte scrisă de el, „Rostul de aur”. Aceasta s-a păstrat în biblioteca mănăstirii Neamț, unde se pot citi însemnările Sf. Pahomie: *„Și mi-a dăruit-o mie, ieromonahului Pahomie, în cetatea Cerneva (Cernigov), că umbla de învăța pe toți cuvânt de mântuire. Și am fost mai multe zile cu sfinția sa la masă, ascultându-i învățătura sfântă. Și m-a întrebat:* ***Ce dorește inima ta?*** *Și i-am spus că dorește să petreacă* ***viața cu tăcere în pustie****. Și m-a binecuvântat din toată inima sa și mi-a zis:* ***Domnul să fie cu tine, să umple dorul tău****!”*

Întărit cu acest cuvânt, Sf. Pahomie se întoarce în Moldova, unde nu își reia stăreția, ci caută să se retragă în munți, în singurătate. Își va afla loc după dorirea inimii sale în Muntele Chiriac, din împrejurimile Neamțului, unde erau mulți sihaștri. Însă nici aici nu îi este dat să petreacă mult timp, întrucât, în 1707, o ceată de boieri porniți la vânătoare, îi află chilia și, intrând în vorbă cu el, descoperă o comoară duhovnicească. La puțină vreme, domnitorul Dimitrie Cantemir îl numește cu sila ierarh al Romanului. Și în această treaptă ierarhică și-a pus sufletul pentru oile cele cuvântătoare, având deosebită grijă de preoți și monahi. De asemenea nu a uitat bisericile din Transilvania, pe care le-a sprijinit cu tot ce a putut în vremea de restriște pe care o traversau.

După 7 ani de păstorire la Roman, îmbolnăvindu-se, găsește prilejul potrivit să se retragă în sihăstriile din muntele Chiriac și, adunând mai mulți monahi de un duh cu el, va întemeia un schit ce va purta numele *Pocrov*, după hramul său, Acoperământul Maicii Domnului. Rânduiala pe care o așază este una aspră: tăcere, post, rugăciune neîncetată, nevoință (5 zile pe săptămână se mânca fără ulei și o dată în zi); în Postul Mare, părinții se retrăgeau în păduri, de unde ieșeau doar sâmbătă la miezul nopții, pentru Sf. Liturghie. În câțiva ani, Pocrovul se umple de monahi îmbunătățiți. Sf. Paisie Velicikovski va mărturisi spre sfârșitul secolului al XVIII: *„Nu am atârnat Pocrovul de Neamț, ci Neamțul de Pocrov, că toată rânduiala și așezarea de acum din Neamț, din Pocrov sunt.”*

Pe lângă viața aspră, Sf. Pahomie a arătat deosebită grijă pentru traducerile cărților Sf. Părinți, el însuși traducând *Lavsaiconul*, și instruind copiști care să aducă la lumina zile cărți sfinte, păstrate ulterior în bibliotecile Neamțului. Dintre sfaturile sale date monahilor, s-au păstrat aceste cuvinte: *„Cetește cuvintele cu minte deșteaptă și cu candela și vei pricepe tainele lui Dumnezeu toate.* ***Lasă-te de toate relele****!”*

La doi ani după zidirea Pocrovului, vine ca un tăvălug peste Țara Moldovei, invadarea ei de către tătari, dar și prezența austriecilor. Sf. Pahomie își găsește refugiul în Ucraina, la Kiev. Nu-și va uita obștea, trimițând în fiecare an ajutoare, cărți și icoane. Murind acolo, a fost îngropat înaintea ușilor mari ale bisericii de la Kiev. Urma rămășițelor sale s-a pierdut, până în anul 2013, când la Pocrov s-au descoperit niște sfinte moaște. Apoi, citindu-se *Cazania* lui Varlaam, s-a descoperit o însemnare a unui ucenic al Sf. Pahomie: *„această carte ... am cumpărat-o eu, ... din cămara Pecerskii... când am fost după rămășițele răposatului Pahomie, care a fost episcop la Roman. 1725”*. Acest fapt este cu atât mai minunat, cu cât canonizarea sfântului de către Biserica Ortodoxă Română se făcuse an-terior, respectiv în anul 2007.

Lucrarea sa de înnoire duhovnicească a pregătit obștile monahale pentru revigorarea ce va urma sub Sf. Paisie de la Neamț. Acest păstor minunat nu și-a uitat oile nici azi, ci există consemnate mai multe minuni pe care Sf. Pahomie le-a făcut în zilele noastre.

E.G.

<u>Cei patru stâlpi ai anului 2021</u>

CREDINȚA (IV)

Cuvânt al IPS Hierotheos Vlachos



„Lumea s-a săturat de verbalism teologic, e nevoie de oameni arzând de credință vie!”

Teologia ortodoxă este empirică, nu speculativă, este expresie a ascezei și a experienței, iar nu rod al intelectului. Potrivit Sfântului Grigorie Teologul, *Părinții teologhiseau „ca niște pescari”*, iar nu aristotelic; în chip duhovnicesc, iar nu demonic; bisericește, iar nu negustorește; spre folosul [sufletesc], iar nu spre fățărnicie. Și potrivit definiției bine țintite a Sfântului Grigorie Palama, **„cei care pătimesc cele dumnezeiești sunt sfinții, iar nu intelectualii”.**

Dacă citim imnul credinței cuprins în Epistola către Evrei a Sf. Apostol Pavel, vom vedea că ea este **empirică**, nu intelectuală. „Prin credință, au biruit împărății, au făcut dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul sabiei, s-au împuternicit, din slabi ce erau s-au făcut tari în război, au întors taberele vrăjmașilor pe fugă” (Evrei 11, 33-34).

Această credință care biruiește împărății, care astupă gurile leilor, care stinge puterea focului etc., nu este una intelectuală, ci empirică, harismatică. Sfinții nu au biruit pe diavol și stihiile lumii prin studiu intelectual, prin speculații, ci *prin viața lui Hristos pe care o aveau în ei întru Duhul Sfânt* și care le dădea putere. Prin această credință au săvârșit sfinții minunile.

Sunt importante și cele spuse de Sf. Maxim Mărturisitorul pe această temă. Vorbind despre credință, el dă o definiție surprinzătoare: credința este putere relațională și legătură strânsă *„a desăvârșitei uniri celei mai presus de fire și nemijlocite a celui ce crede cu Dumnezeu Cel crezut”*. Sfinții au dobândit comuniunea cu Dumnezeu, iar noi urmăm credința lor, a Sfinților de-Dum-nezeu-purtători.

De asemenea, tot Sf. Maxim vorbește despre această credință nefalsificată și neamestecată cu alte idei străine: *„Cel ce are credință nefalsificată în Hristos, are în el în întregime toate harismele dumnezeiești”*. Fără credința nefalsificată nu poate nimeni să mărturisească credința și să sufere martiriul, nu are harisme și nu se poate mântui.

Pentru aceasta, Sf. Maxim povățuiește: „Să păstrăm acest **mare și primordial medicament al mântuirii noastre**: adică **buna moștenire a credinței**, mărturisind cu sufletul și cu gura plini de îndrăzneală, așa cum ne-au învățat Părinții noștri”. Dacă cercetăm cu luare aminte acest pasaj, vedem limpede cum credința este primul medicament al mântuirii; credința este bună moștenire pe care o primim de la Părinții dinaintea noastră, și trebuie să păzim acest leac, ca să ne tămăduim; trebuie să o mărturisim cu sufletul și cu gura, cu îndrăzneală și curaj, așa cum făceau și cum ne învățau Părinții noștri.

Suntem chemați să trăim credința ca viață, ca **părtășie cu Dumnezeu**. Lumea s-a săturat de vorbe goale, de verbalism teologic fără măsură, lumea vrea oameni arzând de această credință vie, care să biruiască toate duhurile vicleniei. Desigur, trăim într-o perioadă de criză, pentru depășirea căreia se străduiesc conducătorii noștri politici, dar există și o altă criză, *criza credinței ortodoxe*, falsificarea adevărului, secularizarea din Biserică și în teologie. Astăzi se surpă credința adevărată, însăși viața Bisericii, aceea care face Sfinți.

Cât se poate de actual este cuvântul lui Hristos: „Dar Fiul Omului, când va veni, va găsi, oare, credință pe pământ?” (Luca 18:8). Cu siguranță va găsi biserici, construcții, centre spirituale, dar va mai găsi El oare credința vie pe care o aveau sfinții și prin care făceau minuni?

<u>SF. MACARIE NOTARA al Corintului</u>
(†17 aprilie 1805)

Ierarh și cărturar care a participat la curentul de înnoire monastică și duhovnicească în lumea greacă prin redescoperirea și publicarea scrierilor Sfinților Părinți, a autorilor duhovnicești și a isihasmului în particular, el este cunoscut mai ales pentru editarea și tipărirea, împreună cu sfântul Nicodim Aghioritul, a unor importante compilații de spiritualitate ortodoxă, cum sunt *Filocalia* și *Everghetinosul*.

<u>Sf. Mc. TOMAIDA </u>(†14 aprilie sec. III-IV)

Este izbăvitoarea celor chinuiți de îndreptățirea de sine și a celor ce doresc eliberarea de patimi. Născută în Egipt, în Alexandria, din părinți evlavioși, când a împlinit vârsta de 15 ani, a fost măritată cu un tânăr pescar și s-a așezat împreună cu acesta în casa socrului ei. După o vreme, socrul s-a aprins însă de pofta trupească față de nora sa și a încercat să o ademenească mai întâi cu vorbe frumoase ca să își împlinească pofta necurată. Sfânta însă s-a apărat, rugându-l să nu o mai îndemne la o asemenea faptă și să îndepărteze de la el o asemenea ispită necurată. Atunci socrul ei, mâniindu-se, a amenințat-o cu sabia dacă nu vroia să se supună poftei lui. Iar ea înfruntându-l, i-a răspuns fără teamă că prefera să moară decât să primească o astfel de fărădelege. Furios, bătrânul a lovit-o cu sabia, tăind-o în două, și astfel a primit sfânta cununa muceniciei.

Stareții Optinei

Cuviosul Macarie

(1788-1860)

LUMINOS PURTĂTOR AL HARULUI STĂREȚIEI

„Cuvântul este ca vrabia: zboară, dar nu poți să-l prinzi. Foarte des, din cauza cuvintelor nesocotite, se întâmplă mai multe necazuri decât din cauza faptelor. De aceea este numit omul cuvântător, ca să pronunțe cuvinte gândite și chibzuite."

Tânărul Mihail, cum s-a numit prin Botez, s-a născut într-o familie de boieri din Orlov (orășel aflat la aproape 1000 km de Moscova, în centrul Rusiei). A avut o copilărie liniștită, fiind bolnăvicios. Iubea cărțile, muzica, singurătatea. Cânta deosebit la vioară, găsind în ea o mare bucurie. A rămas de timpuriu fără mama sa, care a spus odată despre micul Mihail: *„Inima mea simte că din acest copil va ieși ceva neobișnuit"*. După ce a rămas orfan de ambii părinți, Mihail a împărțit averea între frați, a renunțat la slujba de contabil și s-a așezat cu traiul pe proprietatea sa. Însă viața din lume nu-l interesa. Citea mult și căuta rezolvări la cele mai arzătoare întrebări ale minții și inimii.

În anul 1810, Mihail merge într-un pelerinaj la Sihăstria Plosciansk și nu se va mai întoarce în lume. Aici îl cunoaște pe starețul Atanasie, ucenicul Sfântului Paisie de la Neamț, pe care îl va avea ca îndrumător duhovnicesc și care îl va tunde în viețuirea monahală sub numele de Macarie. Starețul Atanasie era preocupat de cercetarea și traducerea literaturii patristice. Aducând din Moldova multe texte, el și l-a alăturat în această lucrare pe Cuviosul Macarie care a continuat traducerile și în anii de viețuire la Optina. Aici, sub îndrumarea duhovnicului său Leon, căruia și-a încredințat deplin voia și căruia i-a urmat în stăreție la adormirea sa, Cuviosul Macarie a inițiat *tipărirea manuscriselor și traducerilor Sfântului Paisie Velicikovski*. Sub oblăduirea Cuviosului Macarie au apărut un șir de traducători și editori de literatură duhovnicească, atât de necesară Rusiei ortodoxe, abia scăpată de influența catolicizantă a secolului al XVIII-lea, întărind legătura dintre stareții de la Optina și intelectualii ruși.

Sf. Macarie a ajuns să fie cunoscut și prețuit de către intelighenția de la Moscova și Sankt Petersburg, astfel că Optina a devenit loc de retragere pentru mulți dintre ei. Aceștia căutau nu doar compania starețului cărturar , ci mai ales puterea de tămăduire sufletească pe care i-a dat-o Dumnezeu. Oameni precum scriitorii Tolstoi și Gogol ori filosoful Kireevski erau oaspeți obișnuiți ai mănăstirii.

Dar nu numai cărturarii Rusiei îl iubeau pe Cuviosul Macarie, ci mai ales poporul simplu, care răspundea cu multă dragoste la dragostea și rugăciunile starețului pentru cei obidiți.



Iată cum îl descrie un contemporan: *„Având o fire mai mult puternică decât blândă, însă prin puterea darurilor, acest chip care oglindește sufletul curat, iubitor și smerit, poartă o frumusețe oarecum nepământeană, exprimând trăsăturile interioare ale omului, roadele sufletului pe care le pomenesc apostolii. În general, pastra acea îmbinare a* ***simplității copilărești, a liniștii și a smereniei*** *și aceasta îl făcea asccesibil tuturor și fiecăruia în parte"*.

Pentru smerenia sa, Dumnezeu i-a dat har peste har. Odată la stareț a fost adus un îndrăcit, care nu-l cunoștea și nu mai fusese la Optina. Acesta, văzându-l pe stareț, s-a năpustit cu un urlet asupra lui: „Macarie vine, Macarie vine!", lovindu-l peste obraz. Cuviosul a întors imediat și celălalt obraz, iar bolnavul s-a prăbușit fără simțire la pământ. S-a trezit vindecat. Vrăjmașul n-a putut suporta smerenia starețului.

Domnul i-a dăruit Cuviosului Macarie și *darul discernământului*. Fiecăruia dintre cei care veneau la dânsul pentru a-și descoperi sufletul, el îi dădea medicamentul potrivit. Cuvântul său smerit era cuvânt lucrător și cu putere, căci trezea credința și ascultarea în cel necredincios. Cuv. Macarie avea și darul Rugăciunii neîncetate, iar aceasta își pusese pecetea inclusiv pe chipul său, căci fața îi era luminoasă, strălucind de bucurie duhovnicească și dragoste către aproapele.

Cuviosul Macarie iubea foarte mult florile. Le planta lângă chilia sa și în timp foarte scurt au apărut o mulțime de imitatori. Înșiși acești stareți, ca și florile raiului, răspândeau un miros plăcut prin sfințenia lor. El s-a preocupat mult de toate laturile vieții monahale de la Optina, începând cu slujbele, cântarea și rugăciunea neîncetată, și terminând cu înfrumusețarea mănăstirii cu pomi și flori. Viața lui se scurgea între privegherile de toată noaptea, îndrumarea duhovnicească a pelerinilor, răspunsul la miile de scrisori venite din toată țara și lucrul la cărțile de suflet folositoare.

Cu doi ani înainte de sfârșitul său, Sf. Macarie a primit schima cea mare, iar cu un an înainte și-a prezis adormirea. Deși bătrân și bolnav, Cuviosul nu a încetat să-i primească pe fiii săi duhovnicești și pe pelerini, îndrumându-i și binecuvântându-i. În data de 7/20 septembrie 1860, după împărtășirea cu Sfintele lui Hristos Taine, Cuviosul Macarie a trecut în pace la Domnul. Este cunoscut faptul că atunci când l-au îngropat lângă el pe starețul Anatolie, mormântul cuviosului Macarie s-a surpat, coșciugul s-a deschis și trupul fericitului stareț a ieșit la iveală cu totul neputrezit.

Să avem rugăciunile lui!

M.Z.



Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte

Fragment din tâlcuirea basmului, făcută de Constantin Noica



Deoarece am fost îndemnați să căutăm tâlcuirea basmului românesc „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte", vă oferim un fragment din minunata interpretare a marelui nostru cărturar, Constantin Noica, ce trebuie privită într-o cheie duhovnicească. Întregul text poate fi găsit în cartea sa, „Sentimentul românesc al ființei".

Este singurul basm care nu se încheie în chip fericit și totuși singurul care exprimă, nu indirect ca orice basm, ci direct, plinătatea, măsura și adevărul a ceea ce se poate numi: ființă. Este cu adevărat *„mincinos cine nu crede"*, așa cum începe basmul. Dar cum să nu *crezi*, când acolo e vorba despre **ce este, ce ești și ce devine pe lumea aceasta**? Împăratul și împărăteasa sunt *„amândoi tineri și frumoși"*, ca noi toți la urma urmelor, în câte un ceas al vieții, și își doresc, iarăși ca noi toți, să intre într-o bună devenire întru devenire, adică să se reia și să se prelungească, având copii.

Numai că împăratul și împărăteasa n-au parte de Făt-Frumos pentru că dimpotrivă, dincolo de destinele lor, acesta se ***împlinește***. *„Mai-nainte însă de a veni ceasul nașterii, copilul se puse pe plâns, de n-a putut niciun vraci să-l împace. Atunci împăratul a început să-i făgăduiască toate bunurile din lume, dar nici așa n-a fost cu putință să-l facă să tacă."* Este motivul pruncului ce nu vrea să apară pe lume, fără a ști ***întru*** ce anume.

Vocabula „întru" (cu bogăția de înțelesuri ce se concentrează în ea) este specifică limbii române. Căci ivirea pe lume, dacă nu se petrece în chip orb și sub somnambulismul devenirii simple a lucrurilor și vieții, trebuie să fie *întru* ceva, așa cum o creație a omului, atunci când acesta o întreprinde, trebuie să fie și ea întru ceva. Altminteri de ce s-ar ivi creația, care întotdeauna este o împlinire și o excepție?

Dar împăratul din poveste nu știe, la început, de excepție și făgăduiește pruncului regula. Îi făgăduiește stăpânire lumească: *„Taci, dragul tatei, că ți-oi da împărăția cutare și cutare"*; dar pruncul nu tace. *„Taci, fiule, că ți-oi da de soție pe cutare sau cutare fată de împărat"*; dar pruncul nu tace și refuză să se nască, pentru că tot ce i se oferă astfel este doar integrarea sa în rânduiala simplă a devenirii întru devenire.

„Nu cunoaștem o altă operă în proză a geniului românesc care să aibă atâta miez, de la primul și ultimul gând, și o atât de riguroasă scriitură ori rostitură."

Atunci părintele aruncă vorba, nesăbuită și fără acoperire din parte-i, dar despre care știe sau măcar simte că poate fi ispititoare pruncului, de vreme ce îl scoate din rânduiala obișnuită: *„Taci, fătul meu, că ți-oi da* ***Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte****"*. Atunci abia, când află *întru* ce trebuie să se nască, pruncul *„tăcu și se născu"*.

Este extraordinar acest: *„tăcu și se născu"*. E un cuvânt adevărat pentru toate ivirile de excepție în lume, în particular pentru toate creațiile din sânul ei. Orice creație se naște dintr-un plâns și dintr-o tăcere. Firește că tot ce este viață se naște chinuit; dar la viața obișnuită plânsul și tăcerea sunt și ele obișnuite, pe când aici plânsul pruncului este nefiresc (cum să plângă și să i se audă plânsul în sânul mamei?), iar tăcerea este a altei gestații decât cea a firii. Simți zbuciumul și plânsul în cugetul sau chiar în viața unui creator, și pe urmă parcă îi auzi tăcerea. Ceva a plâns în Bach înainte de a compune o *Pătimire*; apoi tăcu și *Pătimirea* se născu.

Pentru că, așadar, fiul s-a născut sub semnul lui „a fi întru ceva anume", căci altminteri n-ar fi intrat în viață, el trebuie să caute, nu știe bine ce; dar s-o facă sub comandamentul vorbei: „**nu m-ai căuta dacă nu m-ai fi găsit**". El spune tatălui său: *„Sunt* ***nevoit*** *să cutreier toată lumea până voi găsi făgăduința pentru care m-am născut."* Fiul de împărat nu vrea și de altfel nu mai poate, „născut" cum este sub semnul ființei, să intre în rotirea cea nesfârșită a lumii, în *rotitor*. El este în altă ordine, în cea a *rostitorului*, unde viețile și lucrurile se rostesc mai adânc și mai bine.

Iar pentru a atinge ființa, nu trebuie alese căile împărătești, ci *„un cal răpciugos"*, dar care în realitate poartă în el năzdrăvănia. Ființa se naște modest. Îți trebuie dăruire, în felul acela cum îl învață acum calul răpciugos: *„Să mă-ngrijești tu însuți șase săptămâni și orzul să mi-l dai fiert în lapte"*. Simpla aspirație la ființă trebuie să ne dea măsura. Și într-adevăr, conștiința sa cea bună îi spune cum să nu aleagă straie și arme noi sau sciplitoare, ci *„armele și hainele tătâne-său de când era flăcău"*. Căci, în definitiv, feciorul își caută „ființa"; dar aceasta se trage îndărăt la părinți, la cei ce i-au dat ființă pământească. Cu asemenea arme ruginite – dar ale sale, ale spiței sale, ale locului său – pentru care îi trebuie șase săptămâni spre a le face din nou să lucească, stă acum gata să pornească Făt-Frumos în călătoria sa cea mare...